

Nr 221.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till ny förordning angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter; given Stockholms slott den 17 april 1916.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen antaga det i berörda protokoll intagna förslag till ny förordning angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

G U S T A F.

Oscar von Sydow.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17
april 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för civildepartementet, statsrådet von Sydow anförde:

Genom nådig förordning den 27 maj 1904 har Kungl. Maj:t, i överensstämmelse med riksdagens beslut i ämnet, meddelat stadganden angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter. Dessa stadganden gälla endast publikationer, som intagits i ett hos generalpoststyrelsen fört tidningsregister, och innebära vissa förmåner i förhållande till postbefordringen av andra tryckalster. Så utgör portot för vanligt tidningskorsband 1 öre för var vikt av 50 gram eller del av 50 gram med en minimiavgift av 4 öre — för lokalförsändelse 2 öre —, varemot korsbandsportot för andra trycksaker utgår med 4 öre — för lokalförsändelse 2 öre — för var vikt av 50 gram eller del därav. Dessutom kan, när tidningsutgivare till postbefordran avlämnar korsband, som innehålla i annan ordning än genom postanstalt förskrivna tidningsexemplar (s. k. utgivarkorsband), avgiften beräknas efter de avlämnade försändelsernas sammanlagda vikt, i vilket fall tidningsutgivaren

har att erlägga 12 öre för varje vikt av ett kilogram eller, rättare, 6 öre per halvt kilogram. Vid avgiftens erläggande skola nämligen uppkommande delar av kilogram avjämnas till närmast högre helt eller halvt kilogram. Den nådiga förordningen meddelar vidare bestämmelser angående postabonnemang å tidningar och andra periodiska skrifter. Vid beräklandet av den därför utgående postavgiften tages hänsyn till bland annat tidningens periodicitet och årsvikt. I samma förordning finnas jämväl stadganden meddelade om rätt att med tidning sända bilagor, varvid göres skillnad mellan bilagor, som anses såsom delar av tidningen, och andra bilagor. För de förra utgår icke någon särskild befordringsavgift, utan deras vikt inberäknas i tidningens årsvikt (s. k. avgiftsfria bilagor). För befordringen av sådana bilagor, vilka icke kunna anses såsom delar av tidningen (s. k. avgiftspliktiga bilagor), utgår däremot i allmänhet en avgift av $\frac{1}{2}$ öre för var vikt av 25 gram eller del av 25 gram.

I underdånig skrivelse den 12 november 1915 anförde emellertid generalpoststyrelsen bland annat, att åtskilliga av bestämmelserna i berörda förordning visat sig giva anledning till så avsevärda vantolkningar och missbruk, att en revision av författningen syntes generalpoststyrelsen vara av behovet påkallad. Bland de i nämnda förordning intagna föreskrifter, som givit anledning till missbruk, framhölls särskilt vad som stadgats rörande tidnings försändande såsom utgivarkorsband och rörande postbefordran av tidningsbilaga, varjämte även andra i författningen intagna bestämmelser syntes generalpoststyrelsen vara i behov av förtydligande. Vidare hade, enligt generalpoststyrelsens mening, allt mer och mer framträtt behov av att vissa i förordningen intagna expeditionsföreskrifter utginge ur förordningen, för att generalpoststyrelsen måtte erhålla friare händer att ordna de förhållanden, som genom sistnämnda föreskrifter reglerats.

Med anledning av vad i generalpoststyrelsens oförmälda skrivelse anförts anbefallde Kungl. Maj:t den 3 december 1915 generalpoststyrelsen att med biträde, i den mån styrelsen funne erforderligt, av ledamoten av riksdagens andra kammare, borgmästaren Karl Adolf Erland von Hofsten och verkställande direktören i Dagens Nyheters aktiebolag, kaptenen i flottans reserv Sten Fredrik Dehlgren såsom särskilt sakkunniga utarbeta det förslag till ändringar i nu ifrågavarande bestämmelser, generalpoststyrelsen kunde finna av behovet påkallat.

Med skrivelse den 28 mars 1916 har generalpoststyrelsen nu överlämnat ett med biträde av bemälda sakkunniga utarbetat förslag till ny förordning i föreliggande ämne, varvid generalpoststyrelsen särskilt meddelat, att de sakkunniga förklarat sig ense med styrelsen rörande lämpligheten av de ändringar, som av styrelsen föreslagits.

Till en början ber jag få meddela en sammanställning av bestämmelserna i gällande förordning och de av generalpoststyrelsen föreslagna bestämmelserna; och ber jag redan nu få förutskicka den anmärkningen, att jag funnit mig böra biträda det av styrelsen avgivna förslaget i ämnet allenast med några oväsentliga jämkningar, vilka iakttagits i det följande förslaget.

Kungl. Maj:ts nådiga

Förordning

angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter;

given Stockholms slott den 27 maj 1904.

1 §.

Vad i denna förordning stadgas beträffande tidningar gäller även med avseende å periodiska skrifter i allmänhet.

2 §.

1 mom. För att vinna postbefordran på de villkor, som här nedan stadgas, skall tidningen vara efter anmälan av vederbörande utgivare införd i tidningsregister, som föres hos generalpoststyrelsen.

2 mom. Utkommer tidning i upplagor med olika pris eller olika antal nummer eller väsentligen olika innehåll, bör varje sådan upplaga vara i behörig ordning införd i tidningsregistret.

3 §.

1 mom. Tryckalster, som efter abonnemang hålles allmänheten till

Förslag

till

Förordning

angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter.

1 §.

De stadganden, som meddelas i denna förordning, gälla endast periodiska skrifter, som tryckas och utgivas i Sverige, samt endast postbefordran inom riket. Med benämningen tidning avses i förordningen även annan periodisk skrift.

2 §.

1 mom. För att vinna postbefordran på de villkor, som här nedan stadgas, skall tidning vara efter anmälan av vederbörande utgivare införd i tidningsregister, som föres hos generalpoststyrelsen.

2 mom. Utkommer tidning i upplagor med olika pris eller olika antal nummer eller väsentligen olika innehåll, skall varje sådan upplaga vara i behörig ordning införd i tidningsregistret. Dylik upplaga behandlas såsom särskild tidning.

3 §.

1 mom. Tryckalster, som efter abonnemang hålles allmänheten till

handa, kan med de i detta moment angivna undantag införas i tidningsregistret, såvida på anmälan om dess utgivande bevis enligt tryckfrihetsförordningen blivit av chefen för justitiedepartementet meddelat.

I tidningsregistret må ej införas:

a) tryckalster, vars innehåll uteslutande eller till väsentligaste delen består av ett eller flera större arbeten, eller av särskilda delar av sådana, avsedda att fortsättas från det ena numret eller häftet till det andra, eller av kataloger eller pris-kuranter; samt

b) tidning, vars benämning antingen är alldeles lika med titeln å tidning, som redan är för annans räkning införd eller behörigen anmäld till införande i tidningsregistret, eller ock med dylik titel företer sådan likhet, att tidningarna lätt kunna förväxlas.

Generalpoststyrelsen äger, där sådant anses nödigt, infordra provnummer av tryckalster, som varder anmält till införande i tidningsregistret.

handa, kan med de i detta moment angivna undantag införas i tidningsregistret, såvida på anmälan om dess utgivande bevis enligt tryckfrihetsförordningen blivit av chefen för justitiedepartementet meddelat.

I tidningsregistret må ej införas:

a) tryckalster, vars innehåll uteslutande eller till väsentligaste delen består av ett eller flera större arbeten eller av särskilda delar av sådana, avsedda att fortsättas från det ena numret eller häftet till det andra;

b) tryckalster, som väsentligen är att anse såsom affärsmeddelande eller vars huvudsakliga syfte uppenbarligen är att göra reklam för ett eller flera affärsföretag, såsom:

affärs-cirkulär, kataloger, pris-kuranter, kurs- och prislistor, varuförteckningar, reklamblad för visst varuhus;

c) tryckalster, vars väsentligaste innehåll utgöres av personalförteckning eller av program eller redogörelse för sammankomst, tävling, lotteri eller annat liknande;

d) tidning, vars benämning antingen är alldeles lika med titeln å tidning, som redan är för annans räkning införd eller behörigen anmäld till införande i tidningsregistret eller ock med dylik titel företer sådan likhet, att tidningarna lätt kunna förväxlas.

Generalpoststyrelsen äger, där sådant anses nödigt, infordra provnummer av tryckalster, som anmäles till införande i tidningsregistret.

2 mom. Av statsmyndigheter utgivna, nummervis utkommande författningssamlingar och tillkännagivanden ävensom riksdagens protokoll med därtill hörande bihang kunna i registret införas utan hinder därav, att de icke uppfylla de villkor, som i 1 mom. stadgas.

4 §.

1 mom. Tidning eller tidningsupplaga, av vilken under ett kalenderår icke utkommit något nummer, skall såsom upphörd avföras ur registret.

2 mom. Befinnes tryckalster, som blivit i tidningsregistret infört, sedermera i något avseende strida mot vad i 3 § 1 mom. stadgas, äger generalpoststyrelsen förordna, att sådant tryckalster uteslutes ur tidningsregistret.

5 §.

1 mom. Önskar utgivare av tidning, att denna skall hållas vederbörande till handa efter abonnemang genom postverkets förmedling, bör han anmäla tidningen till införande i tidningstaxa, som för varje år utfärdas av generalpoststyrelsen.

2 mom. Av statsmyndigheter utgivna, nummervis utkommande författningssamlingar och tillkännagivanden ävensom riksdagens protokoll med därtill hörande bihang kunna i registret införas utan hinder därav att de icke uppfylla de villkor, som i 1 mom. stadgas.

4 §.

1 mom. Tidning eller tidningsupplaga, av vilken under ett kalenderår icke, såvitt generalpoststyrelsen kunnat inhämta, utkommit något nummer, skall såsom upphörd avföras ur tidningsregistret.

2 mom. Befinnes tryckalster, som blivit i tidningsregistret infört, sedermera i något avseende strida mot vad i 3 § 1 mom. stadgas, äger generalpoststyrelsen att ur tidningsregistret utesluta detta tryckalster.

3 mom. Skulle av ett i tidningsregistret infört tryckalster något enstaka nummer icke uppfylla de i 3 § 1 mom. stadgade villkor för tryckalsters registrering, äger generalpoststyrelsen vägra detta nummers postbefordran såsom tidning.

5 §.

1 mom. Abonnemang å tidning, som införts i tidningsregistret, sker antingen genom postverkets förmedling (postabonnemang) eller direkt hos utgivaren. I såväl ena som andra fallet har utgivaren att anmäla tidningen till införande i tidnings-

Äro i taxan införda olika upplagor av en och samma tidning, anses i fråga om abonnemang genom postverkets förmedling varje upplaga såsom en särskild tidning.

2 mom. Å tidning, som utkommer mer än en gång i veckan, medges icke abonnemang vid postanstalt å den ort, där tidningen utgives.

6 §.

Vid abonnemang å tidning genom postverkets förmedling har abonnenten att i förskott för den tid, varför abonnemanget sker, erlägga såväl den utgivaren tillkommande prenumerationsavgift, där sådan förekommer, som ock belöpande avgift till postkassan.

7 §.

Prenumerationsavgifter för tidningsexemplar, som förskrivits genom postverkets förmedling, varda av postverket redovisade till vederbörande utgivare, sedan minst ett nummer av de sålunde förskrivna exemplaren blivit i behörig ordning avlämnat till postbefordran; dock att vid redovisning av prenumerationsmedel för tidning, vilken, sedan den börjat utgivas, ännu ej har regelbundet utkommit under ett helt kalenderår och ett omedelbart därpå

taxa, som för varje år utfärdas av generalpoststyrelsen.

Postabonnemang medges emellertid endast å tidning, som utkommer minst en gång i månaden.

2 mom. Beträffande tidning, som utkommer oftare än en gång i veckan, gäller, att vid postanstalt å utgivningsorten abonnemang icke må äga rum för person, som bor eller vistas å nämnda ort och vilkens post utdelas genom lokalbrevbäring.

6 §.

Vid postabonnemang å tidning har abonnenten att för abonnemangstiden i förskott erlägga såväl utgivaren tillkommande avgift (prenumerationsavgift), där sådan förekommer, som belöpande avgift till postkassan (postavgift), vilka avgifter med ett gemensamt namn kallas abonnemangsgift.

7 §.

För postabonnerade exemplar av tidning, som regelbundet utkommit under ett helt kalenderår och ett omedelbart därpå följande kalenderkvartal, äger utgivaren att, sedan minst ett nummer av tidningen för vederbörande abonnemangstermin avlämnats till postbefordran, av postverket utbekomma de prenumerationsavgifter, som influtit för denna termin. Även beträffande tidning, som icke regelbundet utkommit under ett helt kalenderår och ett omedel-

följande kalenderkvartal, må, såvida icke utgivaren ställer säkerhet, som varder av generalpoststyrelsen godkänd, innehållas vad av erlagda prenumerationsavgifter anses motsvara återstående nummer av de genom postverket förskrivna exemplar av tidningen.

I varje fall äger utgivare emellertid icke rätt att av postverket erhålla redovisning för influtna prenumerationsavgifter oftare än tre gånger i var månad.

8 §.

1 mom. Postavgiften för tidning, som varder genom postverkets förmedling förskriven, utgöres av dels förskrivningsavgift och dels befodringsavgift.

2 mom. Förskrivningsavgiften utgår med:

a) 10 öre för varje abonnemang utan hänsyn till den tid, för vilken abonnemanget tages; och

b) 2 procent av den utgivaren tillkommande prenumerationsavgift, dock ej under 5 öre, allt räknat för helt år och i förhållande därtill för kortare abonnemangstider.

3 mom. Befodringsavgiften beräknas för år och i förhållande därtill för kortare abonnemangstider sålunda:

bart därpå följande kalenderkvartal, tillkommer enahanda rätt, som nyss sagts, utgivaren, när denne för prenumerationsavgifterna ställt säkerhet, som av generalpoststyrelsen godkännes. Om däremot utgivaren av tidning utav sistnämnda slag icke ställt godkänd säkerhet, kan postverket av de influtna prenumerationsavgifterna innehålla vad som anses belöpa på återstående nummer av de tidningsexemplar, å vilka postabonnemang skett.

I varje fall äger emellertid utgivare icke rätt att av postverket erhålla redovisning för prenumerationsavgifter förr än vederbörande abonnemangstermin begynt och ej heller oftare än två gånger i var månad.

8 §.

1 mom. Postavgiften vid postabonnemang å tidning utgöres av dels förskrivningsavgift och dels befodringsavgift.

2 mom. Förskrivningsavgiften utgår med:

a) 10 öre för varje i taxan intagen abonnemangstermin, som abonnemanget avser, och

b) 2 procent av den utgivaren tillkommande prenumerationsavgift, dock ej under 5 öre, allt räknat för helt år och i förhållande därtill för kortare abonnemangstider.

3 mom. Befodringsavgiften beräknas för år och i förhållande därtill för kortare abonnemangstider sålunda:

a) 12 öre för varje nummer i veckan, men för tidning, som utkommer med mer än 7 nummer i veckan, 12 öre för vart och ett av 7 nummer och 6 öre för varje överskjutande nummer i veckan; skolande tidning, vilken utkommer mindre ofta än en gång i veckan, ävensom de i 3 § 2 mom. omförmälda tryckalster räknas lika med tidning, som utgives med ett nummer i veckan, varjämte i fråga om tidning, som under olika tider av året utkommer med olika antal nummer i veckan, avgiftsberäkningen bör grundas på medeltalet av de sålunda förekommande nummerantal med avjämning, där så erfordras, till närmast högre hela tal; och

b) 6 öre för varje helt eller påbörjat kilogram av tidningens sammanlagda vikt under nästföregående helårsperiod, räknad från och med den 1 oktober till och med den 30 september; skolande helårsvikten för tidning, som börjat utkomma under loppet av eller efter denna period, beräknas i förhållande till vikten av utgivna nummer av tidningen och för ny tidning med ledning av utgivarens uppgift om tidningens blivande vikt. Tidning åtföljande avgiftsfria bilagor skola inberäknas i tidningens vikt.

4 mom. Där vid sammanläggning av de i postavgiften ingående särskilda belopp uppkomma bråkdelar av öre, avrundas dessa uppåt till helt öretal.

a) 12 öre för varje nummer i veckan, men för tidning, som utkommer med mer än 7 nummer i veckan, 12 öre för vart och ett av 7 nummer och 6 öre för varje överskjutande nummer i veckan; skolande tidning, vilken utkommer mindre ofta än en gång i veckan, ävensom de i 3 § 2 mom. omförmälda tryckalster räknas lika med tidning, som utgives med ett nummer i veckan, varjämte i fråga om tidning, som under olika tider av året utkommer med olika antal nummer i veckan, avgiftsberäkningen bör grundas på medeltalet av de sålunda förekommande nummerantal med avjämning, där så erfordras, till närmast högre hela tal; och

b) 6 öre för varje helt eller påbörjat kilogram av tidningens sammanlagda vikt under nästföregående helårsperiod, räknad från och med den 1 oktober till och med den 30 september; skolande helårsvikten för tidning, som börjat utkomma under loppet av eller efter denna period, beräknas i förhållande till vikten av utgivna nummer av tidningen och för ny tidning med ledning av utgivarens uppgift om tidningens blivande vikt. Vikten av avgiftsfria bilagor till tidning skola inberäknas i tidningens vikt.

4 mom. Om vid postavgiftens beräknande uppkomma bråkdelar av öre, avrundas dessa uppåt till helt öretal.

5 mom. För varje gång, abonnemang å tidning vid postanstalt sker, skall beloppet av postavgiften, evad abonnemanget avser längre eller kortare tid, alltid utgöra minst 20 öre för varje särskilt tidnings-exemplar.

6 mom. Ingår öretal i den abonnemangsavgift, som abonnent har att å postanstalt erlägga, bör detta alltid kunna jämnt delas med 5; och skall fördenskull antingen den av utgivaren betingade prenumerationsavgift eller, där sådan ej förekommer, postavgiften höjas med det belopp, som därför erfordras.

7 mom. Skulle tidning upprepade gånger utkomma med större antal nummer i veckan, än som legat till grund för postavgiftens beräkning, äger generalpoststyrelsen förordna om avgiftens höjande för exemplar av tidningen, som därefter förskrivs; och åligger i sådant fall tidningens utgivare eller den, till vilken prenumerationsmedlen skola av postverket redovisas, att för vart exemplar av tidningen, som, efter det förordnande om postavgiftens höjning trätt i kraft, varder avlämnat till postbefordran efter den lägre avgiften, erlägga ett mot skillnaden i postavgifter svarande belopp, vilket må vid sedermera skeende redovisning för influtna prenumerationsmedel innehållas.

Enahanda gäller, om vikten av tidning, som ej utkommit under den i 3 mom. b) omförmälda tidsperiod, skulle visa sig i väsentlig

5 mom. För varje gång postabonnemang sker skall, evad abonnemanget avser längre eller kortare tid, postavgiften alltid utgöra minst 20 öre för varje särskilt tidnings-exemplar.

6 mom. Om i avgiften för postabonnemang ingår öretal, skall detta alltid kunna jämnt delas med 5; och skall fördenskull den prenumerationsavgift, utgivaren betingat sig, eller, om sådan avgift icke förekommer, postavgiften i erforderlig mån höjas.

7 mom. Skulle tidning upprepade gånger utkomma med större antal nummer i veckan än som legat till grund för postavgiftens beräkning, äger generalpoststyrelsen förordna om avgiftens höjande för de exemplar av tidningen, å vilka abonnemang därefter sker. I sådant fall har tidningens utgivare eller den, till vilken prenumerationsmedlen skola av postverket redovisas, att för vart exemplar av tidningen, som, efter det förordnande om postavgiftens höjning trätt i kraft, avlämnas till postbefordran efter den lägre avgiften, erlägga ett mot skillnaden i postavgifter svarande belopp, vilket må vid sedermera skeende redovisning för influtna prenumerationsmedel innehållas.

Enahanda gäller, om vikten av tidning, som ej utkommit under den i 3 mom. b) omförmälda tidsperiod, skulle visa sig i väsentlig mån över-

mån överstiga vad som motsvarar den beräknade helårsvikten av tidningen.

8 mom. Utgivare av i tidningstaxan införd tidning vare pliktig att till vederbörande postanstalt av varje utkommande nummer överlämna ett fullständigt exemplar, innehållande jämväl sådana bilagor, som i 3 mom. nämnas.

9 §.

1 mom. Vid avlämnande till postbefordran böra tidningar, som blivit genom postverkets förmedling förskrivna, vara vikna, varje exemplar för sig, i ett format, som lämpar sig för postbehandlingen och i varje fall ej må överskrida ett yt-innehåll av 15 kvadratdecimeter.

2 mom. Tidning, som skall befordras efter abonnemang genom postverkets förmedling, må icke vara inbunden samt ej heller med därtill hörande avgiftsfria bilagor överstiga 150 grams vikt.

Vad sålunda föreskrivits äge icke tillämpning med avseende å de i 3 § 2 mom. omförmälda tryckalster.

10 §.

1 mom. Har tryckalster blivit av anledning, som i 4 § 2 mom. omförmäles, uteslutet ur tidningsregistret, skall, om dessförinnan abonnemang därå mottagits genom postverket och belöpande avgifter där-

stiga vad som motsvarar den beräknade helårsvikten av tidningen.

8 mom. Utgivare av tidning, som tillhandahålles allmänheten efter postabonnemang, skall till vederbörande postanstalt å utgivningsorten överlämna ett fullständigt exemplar av varje utkommande nummer med avgiftsfria bilagor.

9 §.

1 mom. Vid avlämnandet till postbefordran skall varje postabonnerat tidningsexemplar, i förekommande fall efter vikning eller häftning, hava ett format, som lämpar sig för postbehandlingen och i varje fall ej överskrider 53 centimeter i längd och 32 centimeter i bredd.

2 mom. Tidningsexemplar, som skall befordras efter postabonnemang, må icke vara inbundet samt ej heller med därtill hörande avgiftsfria bilagor överstiga 200 grams vikt.

Vad sålunda föreskrivits äge icke tillämpning med avseende å de i 3 § 2 mom. omförmälda tryckalster.

10 §.

1 mom. Skulle, sedan postabonnemang å ett i tidningsregistret intaget tryckalster skett och avgifterna därför erlagts, tryckalstret bliva av anledning, som i 4 § 2 mom. omförmäles, uteslutet ur tid-

för uppburits, postbefordringen till abonnenterna under den tid, ifrågasvarande abonnemang omfatta, fortgå i enahanda ordning, som i avseende å genom postverket förskrivna tidningar iakttages.

2 mom. Skulle tidning upphöra att vidare utgivas, innan den tid tilländagått, för vilken abonnemang därå vid postanstalt skett, äger abonnenten att å postanstalten vid anmälan återbekomma så mycket av den erlagda befodringsavgiften, som belöper för varje helt kvartal av den efter tidningens upphörande återstående abonnemangstiden.

3 mom. För den förlust, som i övrigt drabbar abonnent genom upphörande av tidning, varå abonnemang vid postanstalt ägt rum, ikläder sig postverket icke någon ansvarighet; åliggande det dock vederbörande posttjänstemän att lämna abonnenten allt det biträde, som skäligen kan ifrågakomma, för att han må komma i åtnjutande av den ersättning, som i dylikt fall möjligen kan erhållas.

11 §.

1 mom. Varda tidningsexemplar, som blivt i annan ordning än genom postanstalt förskrivna, av vederbörande utgivare till postanstalt i den ort, där tidningen utgives, avlämnade till postbehandling såsom korsbandsförsändelser, må, efter

ningsregistret, kan generalpoststyrelsen, när omständigheterna därtill föranleda, medgiva, att postbefordringen till abonnenterna må fortgå under den tid, deras abonnemang omfatta.

2 mom. Om tidning, å vilken postabonnemang skett, antingen icke utkommer eller, innan abonnemangstiden tilländagått, upphör att utgivas, äger abonnenten att efter anmälan återbekomma, i förra fallet hela befodringsavgiften och i senare fallet så mycket av denna avgift, som belöper på varje helt kvartal, vilket efter tidningens upphörande möjligen återstår av abonnemangstiden.

3 mom. För den förlust, som i övrigt drabbar abonnent genom upphörande av tidning, å vilken postabonnemang ägt rum, ikläder sig postverket icke någon ansvarighet. Dock har postverket att, i den mån så lämpligen kan ske, lämna abonnenten biträde, för att han må erhålla den ersättning, som i dylikt fall kan tillkomma honom.

11 §.

1 mom. Om tidnings utgivare till postanstalt å utgivningsorten avlämnar exemplar av tidningen för befodran såsom korsband, må, efter anmälan av utgivaren, postbefodringsavgiften beräknas efter sammanlagda vikten av de försändelser,

anmälan av utgivaren, postbefordringsavgiften beräknas efter sammanlagda vikten av de på en gång till postbehandling avlämnade försändelser; och skall i sådant fall avgiften utgöra 12 öre för varje vikt av ett kilogram.

Postbefordringsavgift enligt dessa grunder må, var gång tidningar avlämnas till postbehandling, ej beräknas för mindre vikt än två kilogram.

Vid bokföring av vikten beräknas denna i kilogram och hektogram. Uppkomma vid vägning delar av hektogram, avrundas dessa uppåt till helt hektogram.

Vid avgiftens erläggande böra uppkommande delar av kilogram avjämnas till närmast högre helt eller halvt kilogram samt bråkdelar av öre avrundas uppåt till helt öretal.

2 mom. Där i särskilda fall Konungen finner omständigheterna sådant föranleda, må de i 1 mom. stadgade villkor tillämpas även i avseende å tidningsexemplar, som av annan än vederbörande utgivare avlämnas till postbehandling såsom korsbandsförsändelser.

3 mom. Den, som, i syfte att undandraga postverket inkomst, till postbehandling enligt de här ovan i denna paragraf stadgade villkor avlämnar försändelser, vilka uppenbarligen icke böra komma i åtnjutande av sådan postbehandling, vare förfallen till böter från och med 5 till och med 50 kronor.

som på en gång avlämnas, och skall för sådana korsband (utgivarkorsband) avgiften utgöra 6 öre för varje vikt av ett halvt kilogram eller del av halvt kilogram. Avlämnas samtidigt olika av samma person utgivna tidningar, beräknas avgiften å tidningarnas sammanlagda vikt. Varje gång utgivarkorsband avlämnas till postbehandling skall emellertid befordringsavgiften beräknas för minst två kilogram.

2 mom. Utgivarkorsband, som blir obeställbart, är postverket icke skyldigt att återbefordra till avsändaren, med mindre denne genom tillkännagivande å försändelsen dels hemställt, att försändelsen i händelse av obeställbarhet återsändes, dels ock förbundit sig att för återbefordringen erlægga avgift såsom för vanligt tidningskorsband.

3 mom. Finner i särskilt fall Konungen omständigheterna därtill föranleda, må även annan än vederbörande tidningsutgivare medgivnas rätt att avsända tidningskorsband mot avgift, beräknad på sätt i 1 mom. sägs.

4 mom. Avlämnas tidnings-exemplar i annan ordning, än som i 1 mom. stadgas, till postbefordran såsom korsbandsförsändelser, skall för var särskild försändelse, evad denna utgöres av ett eller flera exemplar av samma eller olika tidningar, befodringsavgiften utgöra 1 öre för var vikt av 50 gram eller del av 50 gram, dock att avgiften för varje försändelse ej må understiga 2 öre, om försändelsen å postanstalt behandlas utan att med post eller av lantbrevbärare fortskaffas, samt i andra fall 4 öre.

5 mom. I övrigt varda å tidningar, som avlämnas till postbefordran såsom korsbandsförsändelser, tillämpade de bestämmelser, som i allmänhet gälla för befordran av sistnämnda försändelser, med undantag likväl för vad rörande högsta vikten för var särskild försändelse finnes föreskrivet.

, 12 §.

1 mom. Såsom bilaga till tidning kan oinbundet tryckalster vinna postbefordran enligt de villkor, som nedan i denna paragraf stadgas.

2 mom. Å tryckalster, vilket är avsett att såsom tidningsbilaga postbefordras, skall finnas i tryck angivet, att det utgör bilaga till den tidning, som det åtföljer; och skall i tidningen vara infört tillkännagivande därom, att bilagan åtföljer densamma.

4 mom. När tidningsexemplar i annan ordning än som i 1 mom. sägs avlämnas till postbefordran såsom korsband (vanligt tidnings-korsband), skall för var särskild försändelse, evad denna utgöres av ett eller flera exemplar av samma eller olika tidningar, befodringsavgiften utgöra 1 öre för var vikt av 50 gram eller del av 50 gram, dock att avgiften för varje försändelse ej må understiga, om försändelsen utgöres av lokalförsändelse, 2 öre samt eljest 4 öre.

5 mom. I övrigt skola beträffande tidningar, som avlämnas till postbefordran såsom korsband, tillämpas de bestämmelser, som gälla för befordran av korsband i allmänhet, dock ej vad angår högsta vikt för varje särskild försändelse.

12 §.

1 mom. Oinbundet tryckalster av sådan beskaffenhet att detsamma, när det befordras ensamt för sig i korsband, bör taxeras såsom trycksak, kan på de i denna paragraf angivna villkor postbefordras som bilaga till tidning.

2 mom. Å tryckalster, som är avsett att postbefordras såsom tidningsbilaga, skall finnas angivet, till vilken tidning bilagan hör, och skall i tidningen vara infört tillkännagivande därom att bilagan åtföljer tidningen.

Vid avlämnandet till postbehandling bör bilaga vara inlagd i det tidningsexemplar, till vilket bilagan hör.

Med varje särskilt tidnings-exemplar kunna följa flera bilagor, dock ej mer än ett exemplar av en och samma bilaga.

3 mom. Följande bilagor skola, när de utan särskild betalning utöver prenumerationspriset åtfölja tidning till alla dess abonnenter, och under villkor att de vid avlämnandet till postbehandling icke hava ett format, som är avsevärt större än det format, vari huvudnumret avlämnas till posten, anses såsom delar av tidningen och följaktligen utan särskild avgift med posten befordras, nämligen:

a) planscher, kartor och andra dylika bilagor, vilka utgöra förklaring av eller eljest tydligt hänföra sig till innehållet i den tidning, som de åtfölja; samt

b) bihang, vilka äro utgivna av tidningens redaktion för att utgöra tillägg till eller fortsättning av det tidningsnummer, som de åtfölja; dock med förbehåll att dessa bihang skola vara tryckta å samma ort som huvudnumret.

4 mom. I övriga fall bör förtryckalster, vilka äro avsedda att vinna postbefordran såsom bilagor till tidning, som skall med posten försändas antingen efter förskrivning genom postanstalt eller på de vill-

Vid avlämnande till postbehandling skall bilaga, såvida icke generalpoststyrelsen för särskilt fall anordna bestämmelser, vara inlagd i det tidningsexemplar, till vilket bilagan hör.

Med varje särskilt tidnings-exemplar kunna följa flera bilagor, dock ej mer än ett exemplar av en och samma bilaga.

3 mom. Följande bilagor till tidning skola, om de åtfölja alla postabonnerade exemplar av tidningen, samt bilagorna vid avlämnandet till postbehandling icke hava ett format, som är avsevärt större än det format, vari själva tidningen avlämnas, anses såsom delar av tidningen och följaktligen — vare sig tidningen expedieras efter postabonnemang eller såsom korsband — postbefordras utan särskild avgift, nämligen:

a) planscher, kartor och andra dylika bilagor, vilka utgöra förklaring av eller eljest tydligt hänföra sig till innehållet i den tidning, som de åtfölja; samt

b) bihang, vilka äro utgivna av tidningens redaktion för att utgöra tillägg till eller fortsättning av det tidningsnummer, som de åtfölja, dock med förbehåll att dessa bihang skola vara tryckta å samma ort som huvudnumret.

4 mom. Särskild postbefordringsavgift erlägges icke heller för:

kor, som i 11 § 1 mom. stadgas, till postkassan erläggas en särskild avgift, vilken för varje exemplar av sådan bilaga beräknas till $\frac{1}{2}$ öre för var vikt av 25 gram eller del av 25 gram; dock att, där i särskilda fall omständigheterna sådant föranleda, generalpoststyrelsen äger medgiva, att bilaga må jämte den tidning, till vilken den hör, postbefordras antingen utan särskild gottgörelse eller mot lägre postbefordringsavgift än den, som skolat erläggas med tillämpning av vad sålunda blivit stadgat.

Där vid beräkning av avgift enligt detta moment uppkomma bråkdelar av öre, avrundas dessa uppåt till helt öretal.

5 mom. Särskild postbefordringsavgift erlägges icke för:

a) bilagor till tidningar, vilka postbefordras såsom korsbandsförsändelser, enligt vad i 11 § 4 mom. stadgas;

b) tidningsbilagor, vilka endast avse abonnemang å den tidning, de åtfölja;

c) sådana officiella berättelser eller meddelanden, som enligt Konungens föreskrift med Post- och Inrikes tidningar utdelas till allmänheten.

a) tidningsbilaga, som endast avser abonnemang å den tidning, med vilken bilagan befordras, och vilken bilaga åtföljer alla postabonnerade exemplar av tidningen;

b) sådana officiella berättelser eller meddelanden, som, enligt Konungens föreskrift, med Post- och Inrikes Tidningar utdelas till allmänheten; och

c) tidningsbilaga, som utgöres av en tidning med samma utgivare och samma utgivningsort som huvudtidningen och vilken enligt anmälan skall regelbundet medfölja sistnämnda tidning.

5 mom. Även annat tryckalster än som i 3 och 4 mom. sägs må befordras såsom bilaga till tidning, under förutsättning att tryckalstret åtföljer tidningen till alla dess postabonnenter. För varje exemplar av bilagan, som befordras med postabonnerade eller såsom utgivar-korsband expedierade exemplar av tidningen, skall emellertid till postkassan erläggas särskild avgift med, om bilagans vikt icke överstiger 25 gram, $\frac{1}{2}$ öre och eljest med enahanda belöpp, som skolat för det såsom bilaga befordrade tryckalstret utgå, om detta ensamt för sig avsånts såsom korsband; dock att, om i särskilt fall omständigheterna därtill föranleda, generalpoststyrelsen äger medgiva, att tidningsbilaga må postbefordras antingen utan särskild gottgörelse eller mot lägre postbefordringsavgift än som här ovan i momentet stadgas.

Om vid beräkning av den särskilda avgiften för befordran av bilaga uppkomma bråkdelar av öre, avrundas dessa uppåt till helt öretal.

Vad i detta moment sägs gäller, vare sig sådan bilaga, varom här är fråga, befordras med något enstaka tidningsnummer eller enligt anmälan skall regelbundet medfölja tidningen.

6 mom. När tidning vid försändning såsom vanligt tidnings-korsband åtföljes av sådan bilaga, som i 5 mom. avses, skall befordringsavgift för hela försändelsen beräknas, om bilagans vikt icke överstiger 25 gram, såsom för van-

ligt tidningskorsband och, om bilagan väger mer än 25 gram, efter den grund, som skulle tillämpas vid taxering av ett korsband, innehållande allenast bilagan.

7te mom. Den omständigheten, att ett tryckalster inklistrats eller annorledes fästs i tidning eller tidningsbilaga, medför icke i och för sig befrielse för utgivaren att särskilt för detta tryckalster erlägga sådan avgift, som i 5 mom. sägs.

13 §.

Där till vinnande av snabbare postbefordran så är nödigt, vare efter anmälan utgivare av tidning berättigad att å annan tid än den, då postanstalten å utgivningsorten hålles öppen för allmänheten, därstädes till postbefordran avlämna exemplar av tidningen; och skall i sådant fall till postverket erläggas en särskild avgift, vilken, vad angår tidning, som avlämnas sex eller flera gånger i veckan, må utgöra, efter helt år räknat, för ett antal av högst fem hundra exemplar 500 kronor och för varje överskjutande antal av högst ett hundra exemplar 50 kronor, men för tidning, som avlämnas mindre ofta än sex gånger i veckan, minskas i förhållande därtill.

Efter prövning, huruvida och i vad mån dylikt avlämnande å särskild tid kan ske utan olägenhet för posttjänsten eller ökad kostnad för postverket, äger generalpoststyrelsen bestämma, om och på vilka villkor befrielse från eller nedsättning i ovannämnda avgift kan tidningens utgivare beviljas.

13 §.

Om för vinnande av snabbare postbehandling så erfordras, äger efter anmälan utgivare av tidning att å annan tid än den, då postanstalten å utgivningsorten hålles öppen för allmänheten, därstädes till postbefordran avlämna exemplar av tidningen. Prövas dylikt avlämnande icke kunna ske utan ökad kostnad för postverket, kan generalpoststyrelsen ålägga tidningsutgivaren att till postverket utgiva särskild ersättning med det belopp, som av styrelsen beräknas motsvara postverkets ökade kostnad.

14 §.

Generalpoststyrelsen tillkommer att meddela de ordningsregler, som för behörig tillämpning av de här ovan givna föreskrifter kunna finnas erforderliga.

Vad sålunda blivit stadgat, skall träda i kraft den 1 januari 1905, vid vilken tid nådiga kungörelsen angående villkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran den 11 maj 1883 med de genom nådiga kungörelserna den 22 maj och den 11 december 1891 däri gjorda ändringar upphör att vara gällande; dock skall vad i 8 § 8 mom. föreskrives lända till efterrättelse från och med den 1 juli 1904, och skola även i övrigt de nu meddelade bestämmelserna redan under år 1904 tillämpas i avseende å tidningar, som därunder varda genom postverkets förmedling förskrivna för år 1905.

För år 1905 beräknas helårsvikten i förhållande till vikten av de nummer, som utkommit från och med den 1 juli innevarande år.

Då tidningsregister första gången upprättas, skall anmälan angående införande i registret av tidning, som därförinnan utkommit, betraktas så, som vore den gjord den dag, då uppå anmälan om tidningens utgivande bevis enligt tryckfrihetsförordningen blivit av chefen för justitiedepartementet meddelat.

14 §.

Generalpoststyrelsen har att meddela de närmare föreskrifter, som för behörig tillämpning av här ovan givna stadganden kunna finnas erforderliga.

Vad sålunda blivit stadgat skall träda i kraft den 1 januari 1917, vid vilken tid nådiga förordningen angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter den 27 maj 1904 upphör att gälla, dock att följande av de nu meddelade bestämmelserna skola redan tidigare tillämpas, nämligen föreskrifterna i 3 § 1 mom. b) och c) från och med den 1 juli 1916, föreskrifterna i 5 § 1 mom., första stycket, beträffande sådana anmälningar till 1917 års tidningstaxa, som göras under år 1916, samt föreskrifterna i 5 § 1 mom., andra stycket, i 5 § 2 mom. och i 8 § 2 mom. a) beträffande sådana abonnemang för år 1917, som verkställas under år 1916.

I fråga om de föreslagna ändringarna, där de ej äro av rent redaktionell art, samt skälen till desamma anförde departementschefen vid vederbörande paragrafer och moment följande:

1 §.

Enär bestämmelserna såväl i 1904 års nådiga förordning som i förevarande förslag avse allenast i Sverige utkommande periodiska skrifter och endast befordran inom riket, har detta ansetts böra uttryckligen sägas i författningen.

2 §.

I 2 mom. har, liksom på åtskilliga andra ställen, där det uppenbarligen varit avsett att meddela en ovillkorlig föreskrift, verbet »böra» utbytt mot »skola» eller likartat uttryck. Den föreskrift, som föreslås till införande såsom andra punkt i momentet, återfinnes, vad angår abonnemang genom postverkets förmedling, i 5 § 1 mom., andra stycket, av 1904 års förordning och har i förslaget formulerats i enlighet med vad som hittills tillämpats.

3 §.

1 mom. De förmåner, som beredas ett tryckalster genom dess införande i tidningsregistret, äro i allmänhet avsedda att komma endast verkliga tidningar och därmed likställda publikationer till del. Också har tidningarnas kulturella uppgift ofta anförts såsom skäl till att avgifterna satts så lågt, att desamma enligt generalpoststyrelsens mening icke betäcka postverkets kostnad för denna rörelsegren. Emellertid hava, enligt vad generalpoststyrelsen nu meddelat, talrika försök gjorts att få i tidningsregistret införda tryckalster, vilkas betraktande såsom »periodisk skrift» säkerligen icke varit av lagstiftaren åsyftat. Särskilt har detta gällt affärsmeddelanden av olika slag. Visserligen stadgas i 1904 års förordning, att kataloger och priskuranter icke få införas i tidningsregistret, men enligt generalpoststyrelsens erfarenhet har detta förbud icke varit tillfyllest för att förhindra vissa publikationers registrering endast för att därigenom bereda rena affärsmeddelanden möjlighet att vinna postbefordran mot lägre porto än det för trycksaker i allmänhet gällande. I sådant syfte lärer, enligt generalpoststyrelsens uppgift, ofta begäras registrering antingen av ett tryckalster, som är tillkommet endast för att med detsamma skall få såsom bilaga befordras en katalog

eller annat affärsmeddelande, eller ock av ett tryckalster, som, utan att direkt utgöras av katalog eller priskurant, dock till allra största delen innehåller meddelanden, som åsyfta reklam för ett eller flera affärsföretag.

Enligt förslaget skulle icke få i tidningsregistret införas tryckalster, som väsentligen är att anse såsom affärsmeddelande eller vars huvudsakliga syfte uppenbarligen är att göra reklam för ett eller flera affärsföretag, och såsom exempel på dylika tryckalster skulle i förordningen nämnas, förutom kataloger och priskuranter, även affärscirkulär, kurs- och prislistor, varuförteckningar och reklamblad för visst varuhus. Genom dessa förbud — vilkas motsvarighet, enligt vad generalpoststyrelsen upplyst, återfinnes även i vissa andra länders postförfattningar — vore det meningen att söka förhindra registrering av tryckalster, vilka säkerligen icke heller enligt andemeningen i 1904 års förordning borde komma i åtnjutande av de med registreringen förenade förmåner. Vad angår uttrycket »reklam för ett eller flera affärsföretag», har emellertid generalpoststyrelsen förklarat sig icke med detta uttryck avse att från registrering utestänga allmänna annonstidningar, d. v. s. tidningar, vilkas egentliga uppgift är att tillhandagå allmänheten med offentliggörande av annonser från vem det vara må och således icke att göra reklam för visst eller vissa affärsföretag. Såsom exempel på dylika publikationer hava av generalpoststyrelsen anförts de i postverkets tidningstaxa för innevarande år införda Annonssblad till Tidskrift för Landtmän och Svenska Annonssbladet för trädgårdsprodukter m. m. Mot vad generalpoststyrelsen i förevarande hänseende föreslagit har jag ej något att erinra.

Enligt vad generalpoststyrelsen upplyst, har det även inträffat, att registrering ifrågasatts beträffande publikationer, som egentligen icke innehållit annat än förteckningar över medlemmar i vissa sammanslutningar, program eller redogörelse för ett årligen återkommande möte, lotteriers dragningslistor m. m. dylikt. Avsikten har därvid givetvis icke varit att erhålla abonnenter å publikationen, utan att få denna befordrad mot det låga tidningskorsbandsportot. Då dylik publikation icke alltid lär kunna anses gälla ett affärsföretag — i vilket fall nyssnämnda, till införande i föreliggande moment föreslagna föreskrift skulle lägga hinder i vägen för dess registrering — och enär i vår tid ofta förekomma tryckalster av nu ifrågavarande slag, åt vilka önskas stor spridning, biträder jag generalpoststyrelsens mening, att i momentet jämväl bör införas förbud mot registrering av tryckalster, vars väsent-

ligaste innehåll utgöres av personalförteckning eller av program eller redogörelse för sammankomst, tävling, lotteri eller annat liknande.

4 §.

1 mom. Då det emellanåt lärer hava för generalpoststyrelsen varit förenat med svårighet — särskilt när en tidnings utgivare icke kunnat anträffas — att få visshet därom, huruvida något nummer av tidningen utkommit under ett visst kalenderår, hava i momentet insatts orden »såvitt generalpoststyrelsen kunnat inhämta». Ny registrering kan ju ske, när helst utgivaren sådant önskar.

Det föreslagna *3 mom.* är helt och hållet nytt. Generalpoststyrelsen har tänkt sig möjligheten därav, att en tidningsutgivare exempelvis skulle kunna, efter avtal med en affärsman, såsom extranummer av sin tidning publicera affärsmannens katalog. För att kunna förhindra, att ett tryckalster, som i och för sig icke får införas i tidningsregistret, på nyss angivna sätt vinner befordran såsom tidning, har det synts lämpligt, att i föreliggande paragraf införas ett särskilt moment, enligt vilket generalpoststyrelsen skulle få befogenhet att, om endast något enstaka nummer av en i tidningsregistret införd publikation — men ej publikationen i dess helhet — är av beskaffenhet att ej uppfylla villkoren för tryckalsters registrering, vägra detta nummers postbefordran såsom tidning.

5 §.

1 mom. Av 3 § 1 mom., första stycket, i den nådiga förordningen framgår, att registrering icke medgives annat tryckalster än sådant, som »efter abonnemang hålles allmänheten tillhanda». Abonnemang kan ske antingen genom postverkets förmedling eller direkt hos utgivaren. Även i det fall, att en publikation tillhandahålles allmänheten efter abonnemang hos utgivaren, borde denne enligt generalpoststyrelsens mening vara skyldig att anmäla tidningen till tidningstaxan, varigenom allmänheten kunde å postanstalterna erhålla nödiga upplysningar rörande abonnemangsvillkoren. Härigenom vunnas också den praktiska fördelen, att postanstalterna i tidningstaxan finge en fullständig förteckning över alla de tryckalster, som äga tillgodonjuta de rörande befordran av tidningar medgivna förmåner. Dessa synpunkter äro även enligt min åsikt mycket beaktansvärda. Jag anser mig därför böra tillstyrka sådan omformulering av föreliggande moment, första stycket, att tidningsutgivare skall, även i det fall att han önskar mottaga direkt abonnemang, härom göra anmälan till generalpoststyrelsens tidningstaxa. Dessutom

föreslås, att i författningen såsom benämning å abonnemang genom postverkets förmedling införes »postabonnemang», vilket ord av gammalt använts i denna betydelse.

Det nuvarande andra stycket i momentet har, med hänsyn till det ifrågasatta tillägget till 2 § 2 mom., blivit i förslaget uteslutet.

Vidare föreslås sådant tillägg till nu förevarande moment, att postabonnemang endast skulle medgivas å tidning, som utkommer minst en gång i månaden. Detta tillägg är avsett att befria postverket från ett avsevärt arbete, som torde vara av ringa värde för såväl allmänheten som tidningsutgivarna. Å tidningar, som utkomma mindre ofta än en gång i månaden, tages nämligen, enligt vad generalpoststyrelsen upplyst, endast i ett fåtal fall postabonnemang. Också anmälas en stor del sådana tidningar icke till tidningstaxans avdelning för postabonnemang. Dessa tidningar distribueras i allmänhet såsom korsband, genom bokhandel eller på annat sätt. Så länge rätten till postabonnemang å sådan tidning finnes, måste emellertid, även om allenast *ett* postabonnemang sker, postanstalterna i sina räkenskapshandlingar lägga upp konton för denna tidning och avgiva redovisningar, som oftast röra sig om rena obetydligheter. Genom godtagande av det här framställda förslaget skulle, enligt generalpoststyrelsens uppgift, från rätten till postabonnemang uteslutas omkring 135 publikationer, som funnits införda i tidningstaxans för år 1915 avdelning för postabonnemang, men av vilka under nämnda år endast ett 10-tal haft flera än 100 postabonnenter. Beträffande de tidningar, varom nu är fråga, torde, såsom även generalpoststyrelsen framhållit, försändningssättet såsom utgivarkorsband vara lämpligast.

2 mom. Syftet med det för närvarande i detta moment intagna stadgande har allenast varit att befria postverkets lokalbrevbärare från att å vederbörande utgivningsorter utdela tidningar, som utkomma oftare än en gång i veckan, och på detta sätt har stadgandet, enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, även tillämpats allt sedan tillkomsten av 1904 års förordning. Momentet har nu i förslaget omformulerats så, att bestämmelsens innebörd skall tydligare framgå.

6 §.

I denna paragraf föreslås icke någon förändring i sak. Det har emellertid syntes lämpligt att här angiva vad som avses med de i förordningen förekommande benämningarna å olika slags avgifter vid postabonnemang.

7 §.

Omformuleringen av första stycket i paragrafen avser icke någon ändring i sak, utan har allenast tillkommit med hänsyn därtill att, enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, den nuvarande avfattningen givit anledning till missförstånd.

I andra stycket föreslås däremot sådana ändringar i sak, att tidningsutgivare icke skulle äga rätt att av postverket erhålla redovisning för prenumerationsavgifter förr än vederbörande abonnemangstermin begynt och ej heller oftare än två — i stället för, såsom för närvarande, tre — gånger i var månad. Dessa ändringar hava till syfte att i någon mån underlätta arbetet vid postanstalterna. Bestämmelsen att tidningsutgivare icke före början av vederbörande abonnemangstermin skall hava rätt att erhålla redovisning för prenumerationsavgifter har föreslagits med anledning därav att, enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, tidningsutgivare, som på nyårsaftonen avlämnat första numret av sin tidning för nästföljande år, ansett sig berättigad att genast uppbära prenumerationsmedlen, vilket såväl ur redovisningssynpunkt som på grund av det vid årsskiftet synnerligen forcerade arbetet vid postanstalterna måste anses olämpligt.

8 §.

2 mom. Nuvarande bestämmelse, att den del av postverkets förskrivningsavgift vid postabonnemang, som alltid utgår med ett och och samma belopp, skall utgöra 10 öre för varje abonnemang utan hänsyn till abonnemangstiden, innebär, att, om tidningstaxan upptager exempelvis abonnemangsterminen »månad» med en abonnemangsavgift av 50 öre, en person vid abonnemang samtidigt å samma tidning för två på varandra följande månader har att erlägga icke en krona, utan 90 öre. Detta avdrag vid s. k. sammansatt abonnemang har, enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, vållat mycket arbete såväl vid granskning av inlämnade tidningsrekvisitioner som ock vid redovisning och revision. För allmänheten är, enligt generalpoststyrelsens erfarenhet, föreskriften oftast obegriplig. Det föreslås därför nu sådan ändring, att 10 öre skulle utgå för varje i taxan intagen abonnemangstermin, som abonnemanget avser. Abonnent skulle således alltid erlägga de belopp, taxan utvisar. Förändringen skulle för enkla postarbetet och för allmänheten underlätta tidningstaxans användning. Härav föranledd ökning av postavgiften torde icke bli någon betydelse vare sig för postverket eller för allmänheten.

I 4—8 mom. föreslås endast ändringar av formell art. I 8 mom. hava såsom en följd av den förut omförmälda ändringen i 5 § 1 mom., första stycket, orden »i tidningstaxan införd tidning» utbyts mot orden »tidning, som tillhandahålles allmänheten efter postabonnemang». Det anses nämligen fortfarande icke nödigt för postverket att er-hålla årsexemplar av andra tidningar än sådana, vara postabonnemang kan ske.

9 §.

1 mom. Enligt förslaget skulle postabonnerat tidningsexemplar få till postbefordran avlämnas i större format än hittills varit medgivet. Från tidningsutgivarehåll har nämligen för generalpoststyrelsen fram-hållits, att med de tryckpressar, som nu användas, det emellanåt möter svårighet att giva tidning ett format, som icke överstiger det största ytinnehåll, som nu är medgivet, nämligen 15 kvadratdecimeter. Ehuru det givetvis för postbehandlingen är av vikt, att tidningarna äro lätt-hanterliga och att, efter deras avlämnande till postverket, arbete med vikning i minsta möjliga mån behöver ifrågakomma, har emellertid general-poststyrelsen ansett möjligt att på det sätt tillmötesgå tidningsutgivarnas önskan, att maximimåttén sättas till 53 centimeter i längd och 32 centimeter i bredd. Efter detta uttalande från generalpoststyrelsens sida vill jag för min del icke heller motsätta mig förändringen i fråga. Det är av praktiska skäl, som förslaget angiver vissa maximimått för längd och bredd i stället för, såsom hittills, visst antal kvadratdecimeter.

2 mom. Enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, hava tidnings-utgivarna vidare, med hänsyn därtill att tidningarnas vikt allt mer ökats, uttalat önskvärdheten av att hittillsvarande högsta vikt för postabonnerat tidningsexemplar jämte avgiftsfria bilagor, 150 gram, måtte höjas. Under antagande, att tidning endast i undantagsfall kommer att väga mer än 150 gram och att detta i alla händelser icke gärna kommer att ske beträffande andra tidningar än ortsupplagorna av de största städernas dagliga tidningar, vilka upplagor hava sin egentliga spridning å utgivningsorten, där postabonnemang å dessa tidningar icke får ske, har generalpoststyrelsen funnit sig kunna i nu förevarande hänseende föreslå en höjning till 200 gram. En dylik höjning komme, enligt generalpoststyrelsens förmenande, icke att för postverket medföra minskad inkomst av någon betydelse. Generalpoststyrelsen har nämligen erinrat därom att, i samma mån som en tidnings årsvikt höjes, även avgiften till postverket för postabonnerade exemplar ökas, samt att, när ett post-abonnerat tidningsexemplar överskrider fastställd maximivikt, detta exem-

plar visserligen befordras mot särskilt porto såsom för vanligt tidningskorsband, men att det belopp, som hittills för befordran av dylika tidningsexemplar influtit till postverket, icke uppgått till mer än några tusen kronor för år. Vid nu upplysta förhållande har jag ansett mig böra biträda generalpoststyrelsens förslag även i fråga om höjning av maximivikten för postabonnerat tidningsexemplar.

10 §.

1 mom. Enligt nuvarande bestämmelser skola, om tidning uteslutes ur tidningsregistret, de exemplar av densamma, å vilka till även tyrs dessförinnan skett postabonnemang, fortfarande befordras till abonnenterna. Denna bestämmelse skulle emellertid, enligt vad generalpoststyrelsen påpekat, lätteligen kunna missbrukas på det sätt, att en person, som önskade mot tidningsporto distribuera t. ex. ett reklamblad för sin affär, utgäve en tidning, mot vars första nummer icke något vore att erinra, samt, sedan han för sin kundkrets verkställt postabonnemang å tidningen, med denna vidtog sådan förändring, att tidningen såsom reklamblad bleve utesluten ur tidningsregistret. Med nuvarande föreskrift skulle postverket i detta fall nödgas fortfarande såsom tidning befordra de postabonnerade exemplaren, och detta skulle kunna år efter år upprepas på samma sätt. Till förebyggande härav har generalpoststyrelsen nu föreslagit — vilket även synes mig fullt berättigat — att i fall, varom här är fråga, befordringen av postabonnerade exemplar skall fortgå allenast när generalpoststyrelsen i särskilda undantagsfall anser omständigheterna därtill föranleda.

2 mom. har i förslaget allenast fullständigats med föreskrift för det fall att, sedan tidning anmälts till utgivande och postabonnemang därå skett, icke något nummer av tidningen utkommer.

11 §.

1 mom. Här behandlas försändning av s. k. utgivarkorsband. Denna benämning, som varit i bruk inom postverket allt sedan 1904 års förordning började tillämpas, har nu ansetts böra inflyta i själva förordningen. Ifrågavarande sätt för postbefordran av tidningar var vid nämnda förordnings utfärdande oprövat i vårt land. Med införandet av detta befordringssätt jämsides med det vanliga postabonnemanget avsågs, att tidningsutgivare här i landet skulle så småningen åtaga sig att, liksom i vissa andra länder, själva försända abonnerade tidningsexemplar

direkt till abonnenterna. Därigenom skulle postverket befrias från det vidlyftiga bokförings- och expeditiönsarbete, som är förenat med postabonnemanget. Enligt vad generalpoststyrelsen nu meddelat, har emellertid erfarenheten visat, att försändning av utgivarkorsband icke i fråga om verkliga abonnemang kommit till användning i den utsträckning, som man vid försändningssättets införande hoppades. Däremot har, yttrar generalpoststyrelsen, försändningssättet i fråga i stor omfattning missbrukats, särskilt för distribuering i reklamsyfte av tidnings-exemplar, varå verkligt abonnemang icke skett, även om rekvisitioner, som tillkommit på mer eller mindre konstlat sätt, kunnat företas. Enligt den nådiga förordningens nuvarande lydelse får nämligen ifrågavarande försändningssätt användas endast beträffande »tidningsexemplar, som blivit i annan ordning än genom postanstalt förskrivna». På vad sätt denna »förskrivning» skall ske, har icke stadgats, och då det icke ansetts kunna förvägras en person att — lika väl som genom postabonnemang — direkt hos utgivare beställa tidning för annan persons räkning, samt postverket icke heller ansett sig kunna fordra, att ett hos utgivaren beställt tidningsexemplar skall vara betalt, har postverket ofta funnit det alldeles omöjligt att kontrollera, att icke företedda rekvisitioner varit fingerade antingen av tidningsutgivaren eller av annan, som därav haft intresse. De åtgärder, som från postverkets sida företagits i syfte att förhindra missbruk av rätten att sända utgivarkorsband, hava, enligt generalpoststyrelsens erfarenhet, lett till slitningar mellan postverket och den allmänhet, som har intresse av att få tryckalster postbefordrade för så låga avgifter som möjligt. Då utgivarkorsband således endast i jämförelsevis ringa utsträckning kommit till användning för det ändamål, som med dem varit avsett, och då detta försändningssätt givit anledning till missbruk, som postverket med nuvarande bestämmelser icke kunnat förebygga, har hos generalpoststyrelsen tagits under övervägande, huruvida denna form av tidningsförsändning borde bibehållas. Användandet av utgivarkorsband har emellertid befunnits för såväl postverket som tidningsutgivarna medföra så avsevärda fördelar, att generalpoststyrelsen ansett försändningssättet icke böra övergivas.

Missbruken i förevarande hänseende hava, enligt generalpoststyrelsens uppgift, vanligtvis haft till ändamål att mot det låga utgivarkorsbandsportot få befordrade tryckalster med reklamsyfte. Ibland skall på detta sätt hava befordrats ett tryckalster, som visserligen varit infört i tidningsregistret, men som egentligen varit att anse såsom affärsmeddelande eller som haft till syfte att göra reklam för ett eller flera affärsföretag, och ibland skall en verklig tidning hava försänts såsom utgi-

varkorsband allenast för att med densamma skulle kunna, mot det låga bihangsportot, distribueras en katalog eller priskurant. Genom de skärpta bestämmelser angående publikations införande i tidningsregistret, som nu föreslagits till intagande i 3 § 1 mom., och de i vissa fall höjda avgifter för tidningsbilaga, vilka föreslås i 12 §, har man trott sig kunna förebygga här relaterade missbruk. Vid sådant förhållande har generalpoststyrelsen föreslagit borttagande av bestämmelsen, att tidningsexemplar skola, för att vinna befordran såsom utgivarkorsband, vara »förskrivna», vilken bestämmelses efterlevnad postverket, såsom i det föregående sagts, funnit det omöjligt att övervaka. De skäl, generalpoststyrelsen anført för den sålunda ifrågasatta ändringen, synas mig fullgiltiga, och har jag därför funnit mig böra ansluta mig till generalpoststyrelsens mening i denna fråga. Det skulle således enligt förslaget bliva medgivet för utgivare av tidning att sända denna såsom utgivarkorsband även då fråga vore om enstaka exemplar, som tillställdes annonsörer eller sändes såsom provnummer. Visserligen komme härigenom postverkets ersättning för befordringen av dessa tidningsexemplar att minskas med skillnaden mellan porto för vanliga tidningskorsband och utgivarkorsbandsporto, men denna inkomstminskning torde enligt generalpoststyrelsens mening icke bliva av någon nämnvärd betydelse. Tidningsutgivarna lära nämligen för närvarande endast i ringa utsträckning avsända vanliga tidningskorsband, och sådana tidningsutgivare, som sända endast ett fåtal tidningsexemplar som korsband, torde, vid det förhållande att för utgivarkorsband portot skall varje gång beräknas för minst 2 kilograms vikt, fortfarande föredraga att betala vanligt tidningskorsbandsporto. Generalpoststyrelsen har visserligen framhållit möjligheten därav att, om bestämmelsen att tidningsexemplar, för att få befordras såsom utgivarkorsband, skall vara förskrivet borttages, mängden av utgivarkorsband kommer att vid tillkomsten av ett nytt tidningsföretag ävensom vid valperioder och andra liknande tillfällen ansenligt ökas, men på grund av utgivarkorsbandens avsevärt enklare expedition kan postverket med samma personal mottaga betydligt större antal dylika korsband än vanliga tidningskorsband.

I fråga om avgifterna föreslås allenast den formella ändringen, att, enär, jämlikt föreskrift i sista stycket av nuvarande mom. 1, avgiftsbeloppet skall beräknas per halvt kilogram, de i momentets första stycke förekommande orden »12 öre för varje vikt av ett kilogram» utbytes mot orden »6 öre för varje vikt av ett halvt kilogram eller del av halvt kilogram», varjämte åberopade föreskrift i momentets nuvarande sista stycke skulle utgå.

Enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, har i åtskilliga fall ifrågasatts, att två eller flera av samma person utgivna tidningar skulle få sammanföras i ett och samma utgivarkorsband eller, vid försändning såsom utgivarkorsband, åtminstone vägas tillsammans. Då det synes med billighet förenligt, att sådana framställningar bifallas, men det måhända icke av momentets nuvarande lydelse tydligt framgår, huruvida ett dylikt tillvägagående är tillåtet, föreslås nu, att uttryckligt medgivande i detta hänseende intages i momentet.

Enligt gällande bestämmelser skall, vid bokföring av avgiften för utgivarkorsband, dessas *vikt* beräknas i kilogram och hektogram. *Avgiften* beräknas däremot för helt eller halvt kilogram, vare sig densamma erlägges genast eller bokföres. Dessa bestämmelser hava medfört, dels att den, som hos postverket begagnar sig av kredit, är i en något gynnsammare ställning än den, som för varje gång erlägger avgiften kontant, dels ock — vilket av generalpoststyrelsen ansetts vara av större betydelse — att postanstalterna måste, när avgifterna för utgivarkorsband skola bokföras, anteckna försändelsernas vikt i en särskild journal och använda ett vidlyftigare redovisningssätt än som eljest vore nödigt. Det synes därför lämpligt, att berörda särskilda föreskrift om viktens beräkande, när avgiften skall bokföras, får utgå och att därigenom förenklade expeditionsföreskrifter möjliggöras. Frågan lär icke vara av någon ekonomisk betydelse. Enligt generalpoststyrelsens uppgift skulle för en tidningsutgivare, som dagligen avlämnar utgivarkorsband, upphäandet av föreskriften i fråga kunna medföra en merutgift av högst 1 krona 44 öre i månaden.

Nuvarande bestämmelse, att vid erläggande av avgift för utgivarkorsband bråkdelar av öre böra avrundas uppåt till helt öretal, har i förslaget uteslutits, enär dylika bråkdelar icke kunna ifrågakomma.

Enligt förslaget skulle i föreliggande paragraf införas ett nytt moment — *mom. 2* — enligt vilket postverket icke skulle vara skyldigt att till avsändaren återbefordra obeställbart utgivarkorsband, med mindre avsändaren anhållit därom och förbundit sig att erlägga särskild avgift för återbefordringen. Denna föreskrift har föreslagits med anledning av det förut omförmälda förslaget om borttagande av »förskrivning» såsom villkor för utgivarkorsbandsförsändning. Bifalles sistnämnda förslag, är det nämligen att vänta, att såsom utgivarkorsband komma att befordras även en hel del provnummer och i valagitoriskt syfte utskickade tidningar, vilka på grund av felaktiga eller ofullständiga adresser icke kunna tillställas adressaterna, och vid sådant förhållande lär det icke kunna anses billigt, att postverket skulle för det låga utgivarkors-

bandsportot även återbefordra vederbörande försändelser till avsändaren. Enligt vad generalpoststyrelsen anmärkt, har i den internationella posttjänsten i vissa fall träffats överenskommelse därom att värdelösa korsbandsförsändelser, som bliva obeställbara, icke skola återsändas.

3 mom. i förslaget motsvarar 2 mom. i gällande nådiga förordning. Det enda fall, då medgivande av här avsett slag hittills lämnats, är beträffande försändelser från Svenska Pressbyrån. Då emellertid grundregeln är, att tidningar med olika utgivare icke få sändas i samma utgivarkorsband, men medgivandet för Svenska Pressbyrån givetvis bör, för att vara till nytta, omfatta rätt att i samma försändelse sammanföra av olika personer utgivna tidningar, har åt momentet givits sådan avfattning, att särskilt tillstånd att avsända utgivarkorsband må kunna, jämlikt detta moment, lämnas i sådan omfattning, som kan anses för vederbörande nödig.

Den i paragrafens nuvarande mom. 3 intagna bestämmelse om bötesansvar för den, som, i syfte att undandraga postverket inkomst, till postbehandling såsom utgivarkorsband avlämnar försändelser, vilka uppenbarligen icke böra komma i åtnjutande av sådan postbehandling, har i förslaget uteslutits. Bestämmelsen har nämligen ansetts obehövlig, om, såsom nu föreslagits, tidningsutgivare skulle få begagna sig av utgivarkorsband för försändning även av icke förskrivna tidningsexemplar. Missbruk av annan än tidningsutgivare kan, enligt vad generalpoststyrelsen förklarat, icke gärna ifrågakomma. Sådant skulle genast upptäckas.

I 4 mom. föreslås icke något i sak nytt. Benämningen »vanligt tidningskorsband», vilken redan vunnit hävd inom postverket, har såsom motsats till utgivarkorsband införts i förslaget. Dessutom har i stället för den nuvarande definitionen av lokalförsändelse använts ordet »lokal-försändelse», för att det här stadgade lokalportot för vanligt tidningskorsband må gälla, oavsett huru begreppet »lokal-försändelse» framdeles kan bliva av statsmakterna bestämt.

12 §.

Nu gällande bestämmelser om postbefordran av tidningsbilaga hava, enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, i stor utsträckning missbrukats, särskilt på det sätt, att kataloger och priskuranter — vilka icke få intagas i tidningsregistret — sänts såsom bilagor antingen till ett för detta ändamål särskilt tryckt och såsom vanliga tidningskorsband expedierat antal exemplar av viss tidning eller till en tidning, som uteslutande tillkommit för att, så att säga, tjäna såsom omslag till den katalog

eller priskurant, som skolat distribueras. Sistnämnda tillvägagående torde i möjligaste mån förebyggas genom de skärpta förbud mot vissa publikationers registrering, som nu föreslagits. De föreskrifter i övrigt, som ansetts skola lägga hinder i vägen för uppreandet av hittills iakttagna missbruk beträffande försändning av tidningsbilaga, hava av generalpoststyrelsen föreslagits till intagande i föreliggande 12 §.

Medgivande att mot en särskild, lågt satt avgift få viss publikation postbefordrad såsom tidningsbilaga bör, enligt generalpoststyrelsens mening, förutsätta dels att bilagan skall tillställas tidningens alla abonnenter och dels att bilagan endast utgöres av ett mindre tryckalster. Att vilken publikation som helst, som i och för sig är vid postbefordran underkastad vanligt trycksaksporto, skulle — genom att sändas tillsammans med en tidning — bliva delaktig av ett lägre porto, har icke syns generalpoststyrelsen äga något berättigande. Generalpoststyrelsen har även anmärkt, hurusom i den nådiga kungörelsen den 11 maj 1883, vars bestämmelser voro gällande intill dess nuvarande förordning trädde i kraft, funnits stadgat, att för bilagor — med undantag av vissa avgiftsfria sådana — skulle erläggas »enahanda avgift som försändelser under band», dock att generalpoststyrelsen ägde medgiva bilagas befordran utan särskild gottgörelse eller mot lägre porto. Den sålunda uttryckta grundsatsen har generalpoststyrelsen förklarat sig finna fullt riktig. Såvida nämligen icke bilaga på grund av sitt nära samband med själva tidningen bör befordras utan särskild avgift, eller bilaga vare sig på grund av dess ringa storlek — som endast i obetydlig mån försvårar tidningens postbehandling — eller på grund av andra särskilda omständigheter anses kunna befordras mot nedsatt avgift, torde enligt generalpoststyrelsens åsikt något antagligt skäl icke kunna anföras, varför tidningsbilaga bör befordras mot lägre avgift än om tryckalstret befordras ensamt för sig. Härutinnan är jag fullt ense med generalpoststyrelsen.

1 mom. På förekommen anledning har ansetts lämpligt, att det i förordningen uttryckligen sägs — vilket även utan tvivel varit från början avsett — att grundvillkoret för ett tryckalsters befordran såsom tidningsbilaga är, att detta tryckalster i och för sig uppfyller betingelserna för att kunna taxeras såsom trycksak.

2 mom. För postbehandlingen är det visserligen av vikt, att, såsom i den nådiga förordningen föreskrives, bilaga vid avlämnande till postbehandling är inlagd i det tidningsnummer, till vilket bilagan hör, men då det undantagsvis kan inträffa, att dylik inläggning möter svårigheter, t. ex. när bilagan utgöres av en plansch eller karta, har gene-

ralpoststyrelsen ansetts böra få rätt att, om särskilda omständigheter sådant påkalla, befria utgivaren från skyldigheten att inlägga bilaga i själva tidningen. Medgivande av dylik rätt för generalpoststyrelsen har fördenskuU föreslagits till införande i föreliggande moment.

I 3 mom. föreslås icke något, som innebär ändring i sak. Det för närvarande för avgiftsfri postbefordran av tidningsbilaga uppställda villkor, att bilagan skall »utan särskild betalning utöver prenumerationspriset» åtfölja tidningen till abonnenterna, har emellertid i förslaget uteslutits, enär en sådan bestämmelse syntts vara utan praktisk betydelse, men kunna verka vilseledande. Å ena sidan lærer det i fråga om tillfällig försändning av tidningsbilaga vara uppenbart, att, enär utgivaren är skyldig sända bilagan till alla postabonnenter, något belopp icke kan hos dessa utkrävas utöver det i taxan angivna prenumerationspriset, och å andra sidan kan, såsom i det följande skall närmare meddelas, förekomma fall, då en avgiftsfri bilaga regelbundet medföljer en tidning, varvid för tidningen med bilagan utgår högre prenumerationspris än det, som tidningen utan bilaga betingar.

Enär, enligt vad förut sagts, det föreliggande förslaget innebär, att utgivarkorsband skulle få sändas, även om förskrivning, d. v. s. direkt abonnemang hos utgivaren, icke föreligger, har i föreskriften, att avgiftsfri bilaga skall medfölja tidningen till alla dess »abbonenter», sistnämnda ord ansetts icke kunna bibehållas. Dylika bilagor äro att betrakta såsom delar av tidningen, och enär, enligt det nu framställda förslaget om rätt för tidningsutgivare att såsom utgivarkorsband expediera även icke förskrivna tidningsexemplar, hinder icke skulle möta att i utgivarkorsband — såsom förhållandet för närvarande är med vanligt tidningskorsband — försända exempelvis allenast ett A-nummer av en tidning, kan för avgiftsfri bihangsbefordran icke uppställas det villkor, att bilagan skall åtfölja alla såsom utgivarkorsband expedierade exemplar av tidningen. Ifrågavarande föreskrift har fördenskuU omformulerats på det sätt, att sådan bilaga, varom här är fråga, skall åtfölja alla *postabonnerade* exemplar av tidningen. Å andra sidan lærer det vara uppenbart, att, när dylik bilaga åtföljer tidningen i utgivarkorsband eller vanligt tidningskorsband, bilagan även i dessa fall skall betraktas såsom del av tidningen och följaktligen postbefordras utan särskild avgift. Detta har nu ansetts böra i förordningen uttryckligen utsägas.

4 och 5 mom. Under a) och b) av 4 mom. i förslaget hava intagits de stadganden, som återfinnas i 5 mom. b) och c) av gällande nädiga förordning. Därjämte har i förslagets 4 mom. a) uttryckligen sagts — vilket även lærer hava varit avsett med 5 mom. b) i nämnda

förordning — att sådan bilaga, varom här är fråga, skall åtfölja alla postabonnerade exemplar av vederbörande tidning. Det i 5 mom. a) av förordningen intagna stadgandet, att särskild postbefordringsavgift icke erlägges för bilagor till tidningar, vilka postbefordras såsom vanliga tidningskorsband, har i förslaget uteslutits av skäl, som skola vid det föreslagna 6 momentet av förevarande paragraf angivas. Däremot har i förslagets 4 mom. under c) införts bestämmelse om ett särskilt slag av regelbundna bilagor, d. v. s. sådana, som förekomma vid s. k. gemensamhetsabonnemang. Det förekommer nämligen ofta, att i tidningstaxan erbjödes abonnemang å två tidningar mot ett gemensamt pris, t. ex. Aftonbladet med Brokiga Blad eller Härnösands-Posten med Puck. Den praxis, som i fråga om dylika bilagor utbildat sig och vilken synes hava allt skäl för sig, är, att, om båda tidningarna hava samma utgivare och samma utgivningsort, bilagan behandlas såsom avgiftsfri och dess vikt således jämlikt 8 § 3 mom. tillägges huvudtidningens årsvikt, men att i annat fall bilagan anses såsom avgiftspliktig. Föreskrift om regelbunden avgiftspliktig bilaga återfinnes i 5 mom., sista stycket, av förevarande paragraf i förslaget.

5 mom. i förslaget motsvarar 4 mom. i den nådiga förordningen. Avgifterna för postbefordran av s. k. avgiftspliktiga bilagor föreslås i anslutning till de allmänna principer, som förut vid denna paragraf angivits. Sålunda ifrågasättes icke någon ändring beträffande avgiften för lättare bilagor, d. v. s. sådana, vilkas vikt icke överstiger 25 gram. Med papper av normal vikt lära 18 trycksidor utav format 20×20 cm. icke väga mer än 25 gram, och vid sådant förhållande synes något fog icke förefinnas för att maximivikten av tryckalster, som skall medgivas postbefordran såsom tidningsbilaga för en särskild, lägre avgift, skulle sättas högre än till en viktsats enligt hittillsvarande beräkning av bihangsportot. I fråga om tyngre avgiftspliktiga bilagor föreslås, i överensstämmelse med vad redan sagts, enahanda befordringsavgift, som skulle erläggas, om tryckalstret ensamt för sig befordrades såsom korsband, d. v. s., allt efter tryckalstrets beskaffenhet, vanligt tidningskorsbandsporto eller vanligt trycksaksporto.

Vidare föreslås, att även avgiftspliktig bilaga skall medfölja tidningen till alla dess postabonnenter. Denna föreskrift är särskilt avsedd att omöjliggöra det missbruk, som med nuvarande bestämmelser ägt rum därutinnan, att bilaga endast befordrats i vanliga tidningskorsband tillsammans med exemplar av en för ändamålet särskilt tryckt upplaga av tidningen. Dessutom har det synts önskvärt, att icke, såsom emellanåt lärer hava ifrågasatts, bilaga får befordras endast till

vissa postabonnenter. Sådant tillvägagående vållar nämligen, enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, vid postbehandlingen mycken olägenhet och omgång.

Även med en enligt föreliggande förslag höjd befodringsavgift för avgiftspliktig tidningsbilaga av mer än 25 grams vikt skulle medgivandet att sända dylik bilaga icke förlora sin betydelse. För avsändaren kvarstode fortfarande den fördel, som sannolikt ursprungligen avsetts med detta försändningssätt, nämligen möjligheten att få ett tryckalster spritt inom en tidnings läsekrets, utan att uppgift om personernas namn och adresser måste anskaffas och utan att inslagning eller adresspåskrift behöfde ske.

Enligt förslaget skulle, såsom hittills, generalpoststyrelsen beträffande tidningsbilaga, som enligt de allmänna föreskrifterna är att anse såsom avgiftspliktig, äga att, när särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva befodran utan avgift eller mot nedsatt sådan.

Beträffande sista stycket i förslagets 5 mom. hänvisas till vad förut anförts rörande s. k. gemensamhetsabonnemang.

Som sagt, hava, enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, hittillsvarande bestämmelser om befodran av tidningsbilaga medfört, att i stor omfattning distribuering av kataloger och priskuranter skett genom att dessa fått såsom bilagor åtfölja tidningar och sålunda blivit befordrade mot ett väsentligt billigare porto än om de skulle befodrats ensamt för sig. Ehuru dylik distribuering ofta skett på ett sätt, som måste anses hava inneburit ett kringgående av vad med den nådiga förordningen varit avsett, har dock nu hos generalpoststyrelsen av representanter för vissa affärskretsar ifrågasatts, huruvida icke, då genom bifall till förevarande förslag affärsvärlden skulle berövas en möjlighet, som den hittills faktiskt haft att på billigt sätt utsända även tyngre kataloger och priskuranter, ett lägre porto än det vanliga trycksaksportot borde fastställas för befodran av kataloger och dylikt, särskilt för det fall att sådant tryckalster på en gång utsändes i större mängd (s. k. katalogkorsband). Då emellertid hittillsvarande rätt att såsom bilaga till tidning distribuera affärstryck skulle, enligt förslaget, bibehållas för tryckalster intill 25 grams vikt, kommer genom bifall till detta förslag endast avsändare av publikationer, som i vikt överstiga 25 gram, i sämre ställning än för närvarande beträffande möjligheten av dessa publikationers distribuering såsom tidningsbilagor. Avsändare av dylika publikationer torde, enligt vad generalpoststyrelsen antager, vara jämförelsevis fåtaliga. I alla händelser bleve det, enligt generalpoststyrelsens åsikt, förenat med stor svårighet att närmare angiva, vilka

publikationer som borde komma i åtnjutande av det ifrågasatta lägre portot. Särskilt torde väl å flera håll göras gällande, att bokhandelsalster borde åtnjuta lika förmånliga befordringsvillkor som affärspublikationer. Någon nedsättning i porto på den grund, att samma person samtidigt avsänder en större mängd aflärstryck, förekommer, såvitt generalpoststyrelsen inhämtat, icke i något annat land. Med anledning av nyss omförmälda, hos generalpoststyrelsen gjorda framställning har emellertid styrelsen, enligt vad denna nu anmält, påbörjat en noggrann undersökning. Med häusyn till ärendets vansklighet antages denna undersökning bliva av ganska vidlyftig beskaffenhet, men så mycket har generalpoststyrelsen ansett redan nu kunna sägas, att ett bifall, vare sig i större eller mindre mån, till framställningen i fråga skulle medföra en avsevärd minskning i postverkets inkomster, och att tillstyrka en dylik minskning har generalpoststyrelsen förklarat sig under nuvarande förhållanden näppeligen kunna.

Till införande i föreliggande paragraf föreslås två nya moment, 6 och 7.

6 mom. I 5 mom. a) i den nu gällande förordningen stadgas, att särskild postbefordringsavgift icke utgår för bilaga till tidning, som befordras såsom vanligt tidningskorsband. Grunden till detta stadgande har varit, att, enär den avgift, som i förekommande fall skulle utgå för ett tryckalsters befordran såsom bilaga till postabonnerade eller såsom utgivarekorsband expedierade tidningsexemplar, utgör $\frac{1}{2}$ öre per 25 gram, samt avgiften för vanligt tidningskorsband utgör 1 öre per 50 gram, postverket i stort sett faktiskt erhåller bihangsavgift även för bilaga till tidning, som sändes såsom vanligt tidningskorsband, därigenom att bilagan väges tillsammans med tidningen. Då emellertid nu föreslagits, att avgiften för befordran med postabonnerade eller såsom utgivarkorsband expedierade tidningsexemplar av sådan avgiftspliktig bilaga, vars vikt överstiger 25 gram, skall utgå med det belopp, som skulle upptagas, om tryckalstret ensamt för sig avsändes såsom korsband, kan givetvis hittillsvarande tillvägagående beträffande beräklandet av avgift för bilaga till tidning vid dennas försändning såsom vanligt tidningskorsband icke användas i fråga om annan bilaga än sådan, som i vikt endast uppgår till högst 25 gram. Det föreslås fördenskull, att vanligt tidningskorsband, innehållande tidning jämte avgiftspliktig bilaga av högre vikt än 25 gram, skall taxeras efter den grund, som skulle tillämpas beträffande ett korsband, innehållande allenast bilagan. En dylik bestämmelse står i full överensstämmelse med den allmänna postala principen, att, om försändelser, som var för sig taxeras enligt olika tariffer, sammanföras till en försändelse, denna skall taxeras enligt den högsta av ifrågavarande tariffer.

7 mom. Generalpoststyrelsen har vidare anført, hurusom allt emellanåt gjorts gällande, att vilket tryckalster som helst, som infästs i tidning eller tidningsbilaga, vore att anse såsom en del av tidningen resp. bilagan, och enär denna åsikt icke lär kunna erkännas såsom riktig med mindre tryckalstret verkligen tillkommit uteslutande för att utgöra en del av tidningen resp. bilagan, har i förslaget uttryckligen utsagts, att dylik infästning icke i och för sig medför befrielse för tidningsutgivaren att för det infästa tryckalstret erlägga särskild befodringsavgift såsom för tidningsbilaga.

13 §.

Från tidningsutgivarehåll har hos generalpoststyrelsen uttalats önskvärdheten av att, vid behov, tidnings avlämnande till postbefordran å annan tid än den, då postanstalten å utgivningsorten hålles öppen för allmänheten, måtte få ske utan att särskild ersättning därför skall i något fall ifrågakomma. Att emellertid tidningsutgivare skulle medgivas rätt att avgiftsfritt vid vilken tid som helst på dygnet avlämna sin tidning till postbehandling, har generalpoststyrelsen icke ansett möjligt, enär därigenom kunde komma att på vissa postanstalter ställas krav om anordnande av särskilda nattexpeditioner, vilka skulle medföra icke obetydliga extra kostnader för postverket. Enligt generalpoststyrelsens uppgift har emellertid icke i något fall från postverkets sida utkrävts den högsta avgift, som jämlikt den nådiga förordningen kan utgå för dylikt avlämnande. För närvarande upptager generalpoststyrelsen endast i ett fåtal fall avgift av ifrågavarande slag, och denna har icke satts till högre belopp än som ansetts motsvara postverkets merkostnad för tidningarnas mottagande. Med hänsyn till vad sålunda anförts har ifrågavarande paragraf i förslaget avfattats på sådant sätt, att särskild avgift icke skulle kunna för tidningars avlämnande å extra tid upptagas i annat fall än om därigenom åsamkas postverket särskild kostnad samt att i alla händelser ersättningen icke skall få överstiga vad som motsvarar postverkets merkostnad.

Efter anförande härav hemställde departementschefen, att förslaget måtte genom nådig proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:ts Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlätas nådig proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hugo Landelius.